

***Petricola pholadiformis* LAMARCK, 1818 en *Scrobicularia plana* (DA COSTA, 1778) verdwenen uit de Deense Waddenzee.**

D. Wouters

In "De Strandvlo" nr. 1 van 1993 schreef ik betreffende de verspreiding van de Amerikaanse Boormossel *Petricola pholadiformis* (WOUTERS, 1993) dat er sinds de jaren twintig weinig veranderingen zijn opgetreden in het verspreidingsgebied van de soort in NW-Europa. Voor wat Denemarken betreft, meer bepaald de Deense Waddenzee, blijkt dit niet juist te zijn volgens de gegevens van JENSEN (1992). Genoemd auteur meldt overigens ook -in tegenstelling tot SCHLESCH (1932)- dat de eerste *Petricola* op Deens grondgebied reeds in 1905 te Skallingen werd gevonden. Vijf jaar later (in 1910) kwam de soort reeds algemeen voor in de Deense Waddenzee. In de jaren dertig ging *P. pholadiformis* aldaar drastisch achteruit. Eén van de laatste exemplaren werd door Thamdrup gesignaleerd in 1935 (THAMDRUP, 1935). Sindsdien is ze blijkbaar voorgoed uit het Deense deel van de Waddenzee verdwenen. Thamdrup vermeldde als mogelijke oorzaken van het lokale uitsterven van *Petricola*: een gebrek aan aanpassingsvermogen (dit lijkt me weinig waarschijnlijk) of het plaatselijk voorkomen van bepaalde parasieten.

Uit de Deense Waddenzee verdween echter niet alleen onze Amerikaanse boormossel, maar ook de Platte Slijkgaper *Scrobicularia plana*, en dit eveneens in de jaren dertig! Wat laatstgenoemde soort betreft werd er ook een terugval gesignaleerd op andere plaatsen in de Waddenzee (ESSINK et al., 1991; REISE, 1982). Ook langs de Belgische kust is *S. plana* m.i. specta-

culair achteruitgegaan. De meeste kleppen die je heden langs het strand vindt zijn van fossiele of subfossiele oorsprong (nvdr: de soort leeft echter in hoofdzaak in slikgebieden zoals de IJzermonding en Het Zwin, weinig op zandkust). Dit alles wijst er nog maar eens op dat de onderlinge verhoudingen tussen de soorten zich voortdurend wijzigen.

### Literatuur

- ESSINK, K., J.J. BEUKEMA, J. COOSEN, J.A. CRAEYMEERSCH, J.P. DUCROTOY, H. MICHAELIS & B. ROBINEAU, 1991. Population dynamics of the bivalve mollusc *Scrobicularia plana* Da Costa: comparisons in time and space. In: Estuaries and coasts: spatial and temporal inter-comparisons.- Friedensborg: Elliott & Ducrotoy, Olsen & Olsen: 167-172.
- JENSEN, K.T., 1992. Macrozoobenthos on an intertidal mudflat in the Danish Waddensea: comparisons of surveys made in the 1930's, 1940's and 1980's.- Helgol. Meeresunters., 46: 363-376.
- REISE, K., 1982. Long-term changes in the macrobenthic invertebrate fauna of the Waddensea: are polychaetes about to take over? - Neth. J. Sea Res., 16: 29-36.
- SCHLESCH, H., 1932. *Petricola pholadiformis* Lam. in Europe.- The Naturalist, London, July: 906.
- THAMDRUP, H.M., 1935. Beiträge zur Ökologie der Wattenfauna auf experimenteller Grundlage.- Meddr. Komm. Danm. Fisk.- og Havunders. (Ser. Fiskeri), 10(2): 1-125.
- WOUTERS, D., 1993. 100 jaar na de invasie van de Amerikaanse boormossel: de relatie *Petricola pholadiformis* LAMARCK, 1818 / *Barnea candida* LINNAEUS, 1758.- De Strandvlo, 13(1): 3-39.

Balansstraat, 167 (bus 4)  
2018 Antwerpen